BỘ NGOẠI GIAO
ỦY BAN BIÊN GIỚI QUỐC GIA

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 248 /UBBG-CSPLTT
V/v Bản tin tình hình Biển Đông số 293 từ ngày 03 – 22/7/2024

Hà Nội, ngày 25 tháng 7 năm 2024

Kính gửi:
- Các Bộ, ngành TW;
- Tỉnh ủy/Thành ủy các tỉnh, thành phố ven biển trực thuộc Trung ương và TP. Hà Nội;
- Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố ven biển trực thuộc Trung ương và TP. Hà Nội;
- CQTT BTGTW Đà Nẵng;
- Sở Ngoại vụ Tp. Hồ Chí Minh, Hà Nội.

Thừa ủy quyền của Lãnh đạo Bộ Ngoại giao, Ủy ban Biên giới quốc gia - Bộ Ngoại giao xin gửi Quý Cơ quan Bản tin tình hình Biển Đông số Bản tin tình hình Biển Đông số 293 từ ngày 03 – 22/7/2024 (kèm theo) để tham khảo.

Ủy ban Biên giới quốc gia - Bộ Ngoại giao trân trọng cảm ơn sự hợp tác của Quý Cơ quan./.

Nơi nhận:
- Như trên;
- Bộ trưởng Bùi Thanh Sơn (để b/c);
- Thứ trưởng Thường trực Nguyễn Minh Vũ (để b/c);
- Lưu: VT, Vụ CSPLTT.

KT. CHỦ NHIỆM
PHÓ CHỦ NHIỆM THƯỜNG TRỰC

Trịnh Đức Hải

THÀNH ỦY HẢI PHÒNG
VĂN PHÒNG
*
Số 182-BS/VPTU

SAO Y CÔNG VĂN SỐ 248/UBBG-CSPLTT
Hải Phòng, ngày 01 tháng 8 năm 2024
K/T CHÁNH VĂN PHÒNG
PHÓ CHÁNH VĂN PHÒNG

Đỗ Mạnh Hiếu

Nơi nhận:
- Các đảng bộ trực thuộc Thành ủy,
- Lưu Văn phòng Thành ủy.

BẢN TIN TÌNH HÌNH BIỂN ĐÔNG SỐ 293

(Ngày 11 – 22/7/2024)

(Kèm theo Công văn số: 248 /UBBG-TT ngày 25 / 7 /2024)

Tin nổi bật:

- Kỷ niệm 8 năm ngày Tòa Trọng tài vụ kiện Biển Đông ra Phán quyết;

- Việt Nam nộp Đệ trình ranh giới ngoài thềm lục địa mở rộng ở khu vực Biển Đông;

- Những diễn biến mới liên quan đến "Thỏa thuận về củng cố cơ chế liên lạc biển giữa Phi-líp-pin và Trung Quốc" ngày 02/7/2024.

I. Một số sự kiện nổi bật

1. Kỷ niệm 8 năm ngày Tòa Trọng tài vụ kiện Biển Đông ra Phán quyết

Phi-líp-pin: Ngày 12/7, Bộ Ngoại giao Phi-líp-pin ra Tuyên bố khẳng định những năm qua, Phi-líp-pin đã luôn thể hiện cam kết với thượng tôn pháp luật và Phán quyết năm 2016 ngay cả khi đối mặt với những hành động phi pháp gây sự cố nghiêm trọng ở Biển Đông; đồng thời hoan nghênh việc các quốc gia, các tổ chức nhiều lần khẳng định giá trị pháp lý của Phán quyết như một nguồn tích cực và hợp pháp của luật quốc tế.[1] Cùng ngày, Viện Nghiên cứu Chiến lược và quốc tế Stratbase ADR của Phi-líp-pin đã phối hợp cùng một số đơn vị tổ chức Hội thảo Biển Đông được cho là "lớn nhất từ trước đến nay" nhằm đánh dấu dịp kỷ niệm này.[2]

Mỹ: Ngày 11/7, Ngoại trưởng Mỹ Antony Blinken ra Tuyên bố bày tỏ quan ngại sâu sắc của Mỹ về việc Trung Quốc đòi hỏi chủ quyền lãnh thổ đối với các vùng biển thuộc quyền tài phán của Việt Nam, Phi-líp-pin, Ma-lai-xi-a, Bru-nây, và vùng biển quốc tế nơi các nước có quyền tự do hàng hải và hàng không; đồng thời kêu gọi Trung Quốc tuân thủ Phán quyết, điều chỉnh hành động và yêu sách biển phù hợp với luật quốc tế về biển được phản ánh trong UNCLOS 1982.[3]

Ô-xtrây-li-a: Bộ Ngoại giao và Thương mại Ô-xtrây-li-a tái khẳng định Phán quyết của Tòa là chung thẩm và ràng buộc đối với cả Phi-líp-pin và Trung Quốc; nhấn mạnh dịp kỷ niệm năm nay diễn ra trong bối cảnh bất ổn gia tăng ở Biển

[1] https://www.inquirer.net/408686/fwd-govt-urged-to-declare-2016-arbitral-award-anniversary-as-west-philippine-sea-day/
[2] https://www.inquirer.net/408348/biggest-ever-west-ph-sea-conference-set-on-arbitral-awards-8th-anniversary/
[3] https://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw_665399/s2510_665401/2511_665403/202407/t20240718_11456267.html

Đông, kêu gọi Phi-líp-pin và Trung Quốc có biện pháp giảm thiểu căng thẳng và giải quyết tranh chấp một cách hòa bình, phù hợp với luật pháp quốc tế.[4]

EU: Ngày 11/7, EU ra Tuyên bố tái khẳng định, Phán quyết là một cột mốc quan trọng trong việc giải quyết hòa bình các tranh chấp ở Biển Đông, kêu gọi các bên tuân thủ và đề cao Phán quyết, duy trì hòa bình, an ninh, tự do hàng hải, hàng không ở khu vực; đồng thời nhắc lại sự ủng hộ của EU đối với những nỗ lực của ASEAN và Trung Quốc nhằm sớm đạt được COC hiệu quả và thực chất.[5]

Nhật Bản: ngày 12/7, Ngoại trưởng Nhật Bản Kamikawa Yoko ra Tuyên bố bày tỏ sự đánh giá cao lập trường của Chính phủ Phi-líp-pin đã luôn tuân thủ phán quyết và thể hiện cam kết giải quyết hòa bình các tranh chấp ở Biển Đông, chỉ trích Trung Quốc không tuân thủ Phán quyết, đồng thời nêu quan ngại sâu sắc về các hành động liên tục cản trở quyền tự do hàng hải và gia tăng căng thẳng trong khu vực, bao gồm các hành động nguy hiểm gần đây gây thiệt hại cho tàu thuyền và thủy thủ Phi-líp-pin.[6]

Bên cạnh đó, Đại sứ quán của nhiều nước (Mỹ, Nhật Bản, Đức...) cũng đã có tuyên bố khẳng định giá trị của Phán quyết.[7]

Trung Quốc: Ngày 12/7, bình luận về việc Phi-líp-pin, Mỹ và EU ra Tuyên bố nhân 8 năm ngày Phán quyết Tòa Trọng tài vụ kiện Biển Đông năm 2016, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Lâm Kiếm chỉ trích phía Phi-líp-pin vi phạm DOC, chỉ trích Mỹ, EU "phớt lờ sự thật về "Nam Hải" (Biển Đông)", "giải thích sai luật pháp quốc tế trong đó có UNCLOS", chỉ trích Mỹ "lợi dụng đồng minh để gây rối ở Biển Đông, chèn ép Trung Quốc" khẳng định Trung Quốc không công nhận bất cứ yêu sách và hành động trên cơ sở Phán quyết.[8]

2. Việt Nam nộp Đệ trình ranh giới ngoài thềm lục địa mở rộng ở khu vực Biển Đông

Ngày 17/7, tại trụ sở Liên hợp quốc ở New York, Mỹ, Đại sứ Đặng Hoàng Giang, Trưởng Phái đoàn Thường trực Việt Nam tại Liên hợp quốc cùng Đoàn công tác của Bộ Ngoại giao do ông Trịnh Đức Hải, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Biên giới quốc gia làm Trưởng đoàn, đã chính thức nộp Hồ sơ đệ trình Ranh giới thềm lục địa mở rộng ngoài 200 hải lý của Việt Nam ở Khu vực giữa Biển Đông lên

---

[4] https://www.dfat.gov.au/news/marking-8th-anniversary-south-china-sea-arbitral-award
[5] https://www.eeas.europa.eu/eeas/south-china-sea-statement-spokesperson-anniversary-award-rendered-arbitration-between-philippines_en#:~:text=The%20EU%20reiterates%20its%20support,other%20obligations%20under%20international%20law.
[6] https://www.mofa.go.jp/press/release/pressite_000001_00430.html
[7] https://www.rappler.com/philippines/countries-urge-china-follow-2016-hague-ruling-arbitral-award/
[8] https://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw_665399/s2510_665401/2511_665403/202407/t20240712_11453150.html

Ủy ban Ranh giới Thềm lục địa Liên hợp quốc. Cùng ngày, Bộ Ngoại giao đã ra Tuyên bố về việc Việt Nam nộp Đệ trình.[9]

Ngày 18/7, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Phạm Thu Hằng đã trả lời câu hỏi của báo giới về việc Việt Nam nộp đệ trình và cho biết thêm: để thể hiện thiện chí và tinh thần trách nhiệm của Việt Nam, Việt Nam đã thông báo với các nước liên quan về vấn đề này qua kênh ngoại giao, các nước đều ghi nhận và tôn trọng quyền của Việt Nam về việc nộp Đệ trình là phù hợp với quy định của Điều 76 UNCLOS 1982.[10]

Phi-líp-pin: Ngày 18/7, Bộ Ngoại giao Phi-líp-pin ra Tuyên bố ghi nhận quyền nộp đệ trình ranh giới thềm lục địa mở rộng của Việt Nam theo UNCLOS 1982, cho biết Phi-líp-pin sẵn sàng hợp tác với Việt Nam nhằm đạt được giải pháp cùng có lợi trong vấn đề Biển Đông, phù hợp với luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS 1982.[11] Ngày 21/7, Bộ Ngoại giao Phi-líp-pin ra Tuyên bố về việc Phi-líp-pin và Trung Quốc đạt được thỏa thuận dàn xếp tạm thời đối với hoạt động tiếp tế của Phi-líp-pin ở Bãi Cỏ Mây, ghi nhận tầm quan trọng của việc giảm bớt căng thẳng, quản lý tranh chấp, không làm phương hại đến lập trường của mỗi bên ở Biển Đông.[12]

Trung Quốc: Ngày 18/7, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Lâm Kiếm cho rằng việc Việt Nam nộp Đệ trình đã "xâm phạm chủ quyền lãnh thổ, quyền và lợi ích biển của Trung Quốc, vi phạm luật pháp quốc tế, trong đó có Hiến chương Liên hợp quốc, UNCLOS 1982, đi ngược lại Thoả thuận cơ bản về những nguyên tắc cơ bản chỉ đạo giải quyết vấn đề trên biển Trung Quốc và DOC", khẳng định Trung Quốc sẽ kiên trì đối thoại hiệp thương, xử lý thoả đáng vấn đề tranh chấp "Nam Hải" (Biển Đông).[13]

Đài Loan: Ngày 20/7, Cơ quan Đối ngoại Đài Loan bày tỏ phản đối việc Phi-líp-pin và Việt Nam lần lượt nộp đệ trình thềm lục địa mở rộng ở Biển Đông, cho rằng các hành động này đã "xâm phạm chủ quyền và các quyền theo luật pháp quốc tế, luật biển của Đài Loan ở Biển Đông".[14]

3. Những diễn biến mới liên quan đến "Thỏa thuận về củng cố cơ chế liên lạc biển giữa Phi-líp-pin và Trung Quốc" ngày 02/7/2024

---

[9] https://baoquocte.vn/viet-nam-nop-de-trinh-ranh-gioi-them-luc-dia-mo-rong-ngoai-200-hai-ly-o-khu-vuc-giua-bien-dong-279098.html#google_vignette

[10] https://baochinhphu.vn/cac-nuoc-ton-trong-quyen-cua-viet-nam-ve-viec-nop-de-trinh-ranh-gioi-them-luc-dia-mo-rong-102240718163758638.htm

[11] https://x.com/DFAPHL/status/1813869290644468051

[12] https://x.com/DFAPHL/status/1815029341321114062.
Trước đó, ngày 04/7, Ngoại trưởng Phi-líp-pin Enrique Manalo đã xác nhận Phi-líp-pin đang phối hợp với Trung Quốc nhằm đạt được nhất trí về một thỏa thuận liên quan đến vấn đề Bãi Cỏ Mây.
https://www.pna.gov.ph/articles/1228343

[13] https://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw_665399/s2510_665401/2511_665403/202407/t20240718_11456267.html

[14] https://focustaiwan.tw/politics/202407200007

Ngày 02/7, Trung Quốc và Phi-líp-pin tổ chức cuộc họp lần thứ 9 Cơ chế tham vấn song phương giữa hai nước về Biển Đông, hai bên nhất trí ký kết "Thỏa thuận về củng cố liên lạc biển giữa Phi-líp-pin và Trung Quốc".[15]

Phi-líp-pin: Theo Reuters ngày 17/7, đề cập tới nội dung "Thỏa thuận về củng cố các cơ chế liên lạc biển Phi-líp-pin – Trung Quốc" ký ngày 02/7, một quan chức ngoại giao Phi-líp-pin cho hay hai nước đã nhất trí thiết lập ba kênh liên lạc mới nhằm cải thiện cách xử lý các tranh chấp biển. Nguồn tin giấu tên cũng cho biết, Bộ Ngoại giao Phi-líp-pin đang thảo luận với phía Trung Quốc về hướng dẫn thực hiện Thỏa thuận ngày 2/7 sau vụ đụng độ ngày 17/6 ở Bãi Cỏ Mây.[16] Ngày 21/7, Bộ Ngoại giao Phi-líp-pin ra Tuyên bố về việc Phi-líp-pin và Trung Quốc đạt được thỏa thuận dàn xếp tạm thời đối với hoạt động tiếp tế của Phi-líp-pin ở Bãi Cỏ Mây, sau các cuộc tham vấn giữa hai bên nối tiếp Cuộc họp lần thứ 9 Cơ chế tham vấn song phương Phi-líp-pin – Trung Quốc về Biển Đông. Tuyên bố ghi nhận tầm quan trọng của việc giảm bớt căng thẳng, quản lý tranh chấp, không làm phương hại đến lập trường của mỗi bên ở Biển Đông.[17]

Trung Quốc: Ngày 22/7, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc cho biết Trung Quốc và Phi-líp-pin đã tiến hành nhiều cuộc tham vấn về việc quản lý tình hình "Bãi Nhân Ái" (Bãi Cỏ Mây) và đạt được thỏa thuận dàn xếp tạm thời về tiếp tế nhân đạo, nhất trí cùng quản lý tranh chấp biển và giảm căng thẳng ở Biển Đông; nhấn mạnh lập trường 3 nguyên tắc về giải quyết tình hình ở "Bãi Nhân Ái" (Bãi Cỏ Mây).[18]

II. Động thái các nước liên quan tới Biển Đông

1. Phi-líp-pin

- Reuters ngày 05/7 cho hay, Tổng Tham mưu trưởng Quân đội Phi-líp-pin Romeo Brawner gần đây cho biết nước này đã từ chối lời đề nghị hỗ trợ các hoạt động ở Biển Đông từ phía Mỹ, Phi-líp-pin sẽ cố gắng tận dụng mọi phương án khả thi để giải quyết tình hình trước khi cần giúp đỡ. Ông Romeo Brawner cũng

---

[15] https://www.philstar.com/headlines/2024/07/04/2367660/philippines-china-improve-maritime-communication/

[16] Các kênh này được thực hiện theo các cấp: đại diện cấp cao được Lãnh đạo mỗi nước chỉ định, lãnh đạo Bộ Ngoại giao và các cơ quan cảnh sát biển. https://www.reuters.com/world/asia-pacific/philippines-china-set-up-new-channels-handle-south-china-sea-rows-source-2024-07-17/

[17] https://x.com/DFAPHL/status/1815029341321114062 . Trước đó, ngày 04/7, Ngoại trưởng Phi-líp-pin Enrique Manalo xác nhận Phi-líp-pin đang phối hợp với Trung Quốc nhằm đạt được nhất trí về một thỏa thuận liên quan đến vấn đề Bãi Cỏ Mây. https://www.pna.gov.ph/articles/1228343

[18] Trung Quốc nêu 3 nguyên tắc: (i) đề nghị Phi-líp-pin di dời tàu chiến và khôi phục nguyên trạng "Bãi Nhân Ái" (Bãi Cỏ Mây), (ii) cho đến khi tàu được di dời, yêu cầu Phi-líp-pin thông báo trước cho phía Trung Quốc và được Trung Quốc xác minh khi triển khai hoạt động tiếp tế; (iii) phản đối và yêu cầu Phi-líp-pin không đưa số lượng lớn vật liệu xây dựng tới "Bãi Nhân Ái" (Bãi Cỏ Mây) theo luật và quy định, nhằm "bảo vệ chủ quyền của Trung Quốc" và tinh thần DOC.
https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/xwfw_665399/s2510_665401/2535_665405/202407/t20240722_11457495.html

cho biết, để tự vệ, Phi-líp-pin sẽ "đáp trả tương xứng" các hành động gây hấn của Trung Quốc ở Biển Đông trong tương lai.[19]

- Ngày 06/7, Người Phát ngôn Lực lượng Cảnh sát biển Phi-líp-pin Jay Tarriela cho hay tàu hải cảnh lớn nhất của Trung Quốc, tàu "Quái Vật" đã đi vào vùng đặc quyền kinh tế của Phi-líp-pin vào ngày 02/7, và thả neo tại vùng biển bãi Sa Bin, phớt lờ cảnh báo của phía Phi-líp-pin. Ông Tarriela khẳng định đây là lời đe dọa đến từ phía hải cảnh Trung Quốc.[20]

- Hãng Nikkei đưa tin, ngày 08/7, tại Manila, Phi-líp-pin, Bộ trưởng Quốc phòng Phi-líp-pin Gilberto Teodoro và Ngoại trưởng Nhật Bản Kamikawa Yoko đã ký Thỏa thuận tiếp cận qua lại (RAA), cho phép hai bên đưa quân đến lãnh thổ của nhau. Thỏa thuận được ký kết trong bối cảnh Bộ trưởng Quốc phòng, Bộ trưởng Ngoại giao hai nước vừa qua tiến hành đối thoại 2+2, trong đó tập trung thảo luận vấn đề an ninh khu vực, nổi lên là các hoạt động thúc đẩy yêu sách biển của Trung Quốc ở Biển Đông.[21]

- Ngày 09/7, lực lượng đặc trách của Phi-líp-pin về Biển Đông đã lên tiếng bác bỏ cáo buộc của Trung Quốc, sau khi Bộ Tài nguyên Thiên nhiên nước này tố tàu chiến BRP Sierra Madre, tiền đồn của Manila tại Bãi Cỏ Mây làm gia tăng ô nhiễm kim loại nặng, gây thiệt hại cho hệ sinh thái san hô trong khu vực.[22] Lực lượng đặc trách của Phi-líp-pin về Biển Đông đồng thời khẳng định chính Trung Quốc mới là bên gây thiệt hại không thể khắc phục cho môi trường biển, kêu gọi cần có một đánh giá khoa học biển độc lập do bên thứ ba tiến hành nhằm điều tra nguyên nhân thực sự gây thiệt hại cho hệ sinh thái san hô ở Biển Đông.[23]

- Ngày 10/7, quân đội Phi-líp-pin lên tiếng quan ngại về sự hiện diện của nhóm tàu sân bay Sơn Đông của Trung Quốc ở vùng biển phía Đông của nước này. Nhóm tàu này đã đi qua kênh Balintang vào khoảng rạng sáng ngày 10/7 trên đường tới tập trận quân sự ở phía Tây Thái Bình Dương.[24]

- Ngày 18/7, Tổng thống Phi-líp-pin Ferdinand Marcos cho biết việc phát triển sân bay trên đảo Pag-asa (Đảo Thị Tứ thuộc chủ quyền của Việt Nam) là một

---

[19] https://www.reuters.com/world/asia-pacific/philippines-turned-down-us-help-amid-south-china-sea-tensions-military-chief-2024-07-05/

[20] https://www.philstar.com/headlines/2024/07/07/2368340/china-monster-ship-drops-anchor-west-philippine-sea

[21] Tuyên bố chung cũng nêu rõ, hai nước nhất trí tiếp tục cùng thúc đẩy tuân thủ luật pháp quốc tế, đặc biệt là UNCLOS 1982, đồng thời kêu gọi Trung Quốc tuân thủ Phán quyết Trọng tài vụ kiện Biển Đông năm 2016. https://www.mofa.go.jp/mofaj/files/100694918.pdf

[22] https://www.globaltimes.cn/page/202407/1315612.shtml

[23] https://www.straitstimes.com/asia/philippines-rejects-chinas-accusation-of-environmental-damage-in-south-china-sea

[24] https://www.inquirer.net/408561/afp-airs-concern-over-china-aircraft-carrier-group-in-ph-sea/

trong những ưu tiên của chính phủ Phi-líp-pin, đồng thời nhấn mạnh tầm quan trọng của đảo Palawan đối với phòng thủ quốc gia.[25]

2. Trung Quốc

Chính giới

Ngày 10/7, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Lâm Kiếm đã lên tiếng về cáo buộc của phía Phi-líp-pin, khẳng định Trung Quốc luôn nghiêm túc trong việc bảo vệ môi trường ở Biển Đông, khẳng định, với báo cáo về môi trường biển Trung Quốc mới công bố, Phi-líp-pin mới là bên có lỗi và yêu cầu Phi-líp-pin loại bỏ tàu chiến của mình ra khỏi khu vực.[26]

- Ngày 10/7, Bộ Môi trường Sinh thái của Trung Quốc công bố báo cáo về tình hình môi trường và sinh thái ở khu vực biển quanh bãi Scarborough, trong đó khẳng định chất lượng môi trường và hệ sinh thái san hô đều ở mức rất tốt. Báo cáo do Bộ Môi trường Sinh thái, Viện Hàn lâm Khoa học Trung Quốc và Đại học Quảng Tây thực hiện, dựa trên kết quả khảo sát vào tháng 5 - 6/2024.[27]

- Reuters ngày 16/7 dẫn nguồn tin Tân Hoa xã cho biết Trung Quốc đã lập quỹ bảo vệ môi trường Biển Đông trị giá 15 triệu nhân dân tệ (2,25 triệu đô la Mỹ); số tiền này sẽ được sử dụng trong ba năm tới, trước mắt sẽ dùng để khám phá hố sụt dưới nước sâu nhất thế giới ở quần đảo Hoàng Sa thuộc chủ quyền của Việt Nam. Ngày 15/7, Ủy ban Giám sát và Quản lý Tài sản sở hữu Nhà nước Trung Quốc cũng thông báo nước này đang mở rộng mạng di động 4G tới nhiều khu vực ở Biển Đông, bao gồm cả quần đảo Trường Sa thuộc chủ quyền của Việt Nam.[28]

- Ngày 12/7, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Lâm Kiếm cho biết với nỗ lực chung của Trung Quốc và các nước ASEAN, Biển Đông nhìn chung đã ổn định, Trung Quốc sẽ hợp tác với các nước ASEAN để giữ cho Biển Đông hòa bình và ổn định, góp phần vào sự thịnh vượng và phát triển của khu vực.[29]

- Ngày 18/7, Hội Luật quốc tế Trung Quốc, Trung tâm hợp tác quản trị biển Huayang và Viện Nghiên cứu Nam Hải của Trung Quốc công bố báo cáo phản bác Phán quyết của Tòa Trọng tài vụ kiện Biển Đông 2016, kêu gọi các bên giải

---

[25] https://www.inquirer.net/409104/west-philippine-sea-pag-asa-island-airport-devt-among-priorities-marcos/#ixzz8gJzbqDmv

[26] https://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw_665399/s2510_665401/2511_665403/202407/t20240710_11451593.html

[27] https://scmp.com/news/china/diplomacy//article/3269890/china-rates-beijing-controlled-scarborough-shoal-healthy-second-reef-report

[28] https://www.reuters.com/article/business/environment/china-sets-up-south-china-sea-environment-protection-fund-idUSKCN1050VK/

[29] https://www.fmprc.gov.cn/eng/xwfw_665399/s2510_665401/2511_665403/202407/t20240712_11453150.html

quyết tranh chấp thông qua đàm phán và giải quyết khủng hoảng theo cách tiếp cận dựa trên luật lệ.[30]

Thực địa

- Cục Hải sự Trung Quốc cho biết, từ ngày 06 – 12/7, hải quân nước này tiến hành một số cuộc tập trận quân sự ở Biển Đông, trong đó có Vịnh Bắc Bộ (vùng biển nằm về phía Trung Quốc). Tàu thuyền bị cấm ra vào khu vực trong thời gian tập trận. *(Sơ đồ kèm theo)*[31].

- Theo Tân Hoa xã đưa tin, ngày 10/7, tàu bệnh viện của Trung Quốc có tên "Tàu Con đường tơ lụa" đã khởi hành tới quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa, và một số đảo, đá ngoài khơi vùng biển phía Nam Trung Quốc để cung cấp dịch vụ y tế lưu động.[32]

- Truyền thông Trung Quốc ngày 15/7 đưa tin, tàu chiến Trung Quốc và Nga đã tiến hành tuần tra chung tại các vùng biển ở phía Tây và phía Bắc Thái Bình Dương, sau đó đã tiến vào khu vực Biển Đông ngày 14/7. Bộ Quốc phòng Trung Quốc khẳng định, cuộc tuần tra chung "không nhằm vào bên thứ ba nào và không liên quan đến tình hình quốc tế và khu vực hiện nay".[33]

- Ngày 16/7, hải quân Nga và hải quân Trung Quốc đã tiến hành bắn pháo trong khuôn khổ cuộc tập trận chung "Hợp tác hàng hải - 2024" ở Biển Đông từ ngày 15 – 17/7. Bộ Quốc phòng Nga xác nhận, trong cuộc diễn tập trên biển, thủy thủ đoàn tàu của Hạm đội Thái Bình Dương Nga và Hải quân Trung Quốc tiến hành các bài tập trận phòng không và chống ngầm phối hợp. Tuy nhiên, không có thông tin về địa điểm cụ thể của cuộc tập trận.[34]

Mỹ

- Reuters ngày 17/7 cho biết, ngày 12/7, hai thượng nghị sĩ cấp cao của đảng Cộng hòa Mỹ là James Risch và Roger Wicker đã gửi một lá thư yêu cầu Tổng thống Mỹ Joe Biden có các phương án cụ thể và rõ ràng về quân sự, ngoại giao,

---

[30] https://www.news.cgtn.com/news/2024-07-11/China-reaffirms-its-rejection-of-South-China-Sea-arbitration-ruling-1v91RAXyuru/p.html

[31] https://www.msa.gov.cn/page/article.do?articleId=E587FF5B-9472-4388-B923-6E927D66E9E1&channelId=D3340711-057B-494B-8FA0-9EEDC4C5EAD9; https://www.msa.gov.cn/page/article.do?articleId=F2342E4E-3288-46C8-9B66-BDC1276603B3&channelId=D3340711-057B-494B-8FA0-9EEDC4C5EAD9; https://www.msa.gov.cn/page/article.do?articleId=926962C7-B0EE-4146-8C85-A31CE57FCE1A&channelId=86DE2FFF-FF2C-47F9-8359-FD1F20D6508F; https://www.msa.gov.cn/page/article.do?articleId=DB508015-7C87-4B16-B461-7C4349A843CC&channelId=86DE2FFF-FF2C-47F9-8359-FD1F20D6508F

[32] http://www.china.org.cn/china/2024-07/11/content_117302253.htm

[33] https://www.chinadaily.com.cn/a/202407/16/WS6695d2eda31095c51c50e4d7.html

[34] https://www.reuters.com/world/china-russia-kick-off-live-fire-naval-exercises-south-china-sea-2024-07-17/

kinh tế để có thể giúp đỡ Phi-líp-pin trong các cuộc xung đột với Trung Quốc ở Bãi Cỏ Mây.[35]

- Phát biểu tại hội nghị Diễn đàn An ninh Aspen ở Colorado, Mỹ ngày 19/7, Cố vấn an ninh quốc gia Mỹ Jake Sullivan khẳng định Mỹ "sẽ làm những gì cần thiết" để Phi-líp-pin có thể tiến hành hoạt động tiếp tế cho tàu chiến BRP Sierra Madre ở Bãi Cỏ Mây.[36]

III. Một số hoạt động đối ngoại của ta liên quan đến Biển Đông

- Từ ngày 11 – 18/7, Chủ tịch nước Tô Lâm, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính và Phó Thủ tướng Trần Lưu Quang lần lượt có các cuộc tiếp Đại sứ Trung Quốc tại Việt Nam Hùng Ba đến chào từ biệt nhân dịp kết thúc nhiệm kỳ công tác tại Việt Nam. Về vấn đề trên biển, hai bên nhất trí thực hiện nghiêm túc thỏa thuận và nhận thức chung cấp cao, kiểm soát và giải quyết tốt hơn bất đồng, không để vấn đề Biển Đông ảnh hưởng quan hệ hai nước, đóng góp cho hòa bình, ổn định, phát triển của khu vực và trên thế giới.[37]

- Ngày 08/7, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính tiếp Bộ trưởng Bộ Đầu tư, Thương mại và Công nghiệp Ma-lai-xi-a Zafrul Abdul Aziz đến làm việc và đồng chủ trì Kỳ họp lần thứ 4 Ủy ban Hỗn hợp Thương mại Việt Nam – Ma-lai-xi-a tại Hà Nội. Trao đổi về các vấn đề khu vực và quốc tế, Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh tầm quan trọng của duy trì hòa bình, ổn định, an ninh, an toàn hàng hải và hàng không ở Biển Đông; giải quyết các tranh chấp trên cơ sở luật pháp quốc tế, nhất là Hiến chương Liên hợp quốc và UNCLOS 1982.[38]

Một số hoạt động khác

- Ngày 08/7, tàu USS Blue Ridge của Hải quân Mỹ và tàu Waesche của Lực lượng Tuần duyên Mỹ đã cập cảng Quốc tế Cam Ranh, chính thức bắt đầu chuyến thăm xã giao tỉnh Khánh Hòa từ ngày 08 - 12/7. Trong thời gian thăm Khánh Hòa, Tư lệnh Hạm đội 7 thuộc Bộ Tư lệnh Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương Mỹ và nhóm chỉ huy tàu đã đến chào xã giao lãnh đạo Ủy ban Nhân dân tỉnh Khánh Hòa, lãnh đạo Quân chủng Hải quân.[39]

---

[35] https://www.reuters.com/world/us/senior-republican-lawmakers-ask-biden-options-support-philippines-beijing-2024-07-17

[36] https://www.reuters.com/world/asia-pacific/us-support-philippines-efforts-resupply-ship-atoll-sullivan-says-2024-07-19/

[37] https://vtv.vn/chinh-tri/chu-tich-nuoc-to-lam-tiep-dai-su-trung-quoc-nhan-dip-ket-thuc-nhiem-ky-cong-tac-20240717183024444.htm; https://baochinhphu.vn/thu-tuong-pham-minh-chinh-tiep-dai-su-trung-quoc-nhan-dip-ket-thuc-nhiem-ky-102240711201015511.htm; https://baochinhphu.vn/pho-thu-tuong-tran-luu-quang-tiep-dai-su-trung-quoc-hung-ba-102240718160137522.htm

[38] https://baochinhphu.vn/thu-tuong-chinh-phu-pham-minh-chinh-de-nghi-tao-dot-pha-trong-hop-tac-kinh-te-vietnam-malaysia-102240708192013315.htm

[39] https://www.qdnd.vn/quoc-te/doi-ngoai-quoc-phong/hai-quan-va-luc-luong-tuan-duyen-hoa-ky-tham-xa-giao-tai-khanh-hoa-784481

- Ngày 10/7, tại đảo Song Tử Tây, huyện Trường Sa, tỉnh Khánh Hòa, hải quân hai nước Việt Nam và Phi-líp-pin tổ chức thành công Chương trình giao lưu hữu nghị lần thứ 7. Trong chương trình giao lưu, hai bên tiến hành trao đổi, chia sẻ thông tin về tìm kiếm - cứu nạn, an ninh hàng hải, cảnh báo thiên tai tại khu vực, tổ chức các hoạt động giao hữu thể thao, giao lưu văn hóa, văn nghệ và ẩm thực.[40]

- Ngày 17/7, tàu buồm 286 - Lê Quý Đôn của Hải quân Nhân dân Việt Nam đã đến Surabayar, bắt đầu chuyến thăm và giao lưu với Hải quân In-đô-nê-xi-a kết hợp huấn luyện đi biển đường dài cho cán bộ, chiến sỹ, học viên trên tàu. Trong thời gian thăm Indoneisa từ 17 - 20/7, tàu buồm 286 - Lê Quý Đôn của Hải quân Việt Nam đã có nhiều hoạt động đối ngoại, giao lưu với Hải quân In-đô-nê-xi-a.[41]

- Ngày 18/7, trả lời câu hỏi của phóng viên về cuộc tập trận chung giữa Nga và Trung Quốc ở Biển Đông, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Phạm Thu Hằng cho rằng hợp tác giữa các quốc gia cần đóng góp tích cực cho hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển ở khu vực và trên thế giới.[42]

IV. Ý kiến của học giả

- Bình luận về sự kiện 8 năm ngày Phán quyết Tòa Trọng tài vụ kiện Biển Đông năm 2016 được công bố, học giả quốc tế cho rằng việc Trung Quốc không công nhận phán quyết của Tòa Trọng tài chính, không tuân thủ quy định của UNCLOS 1982 về giải quyết tranh chấp bằng biện pháp hòa bình là "một thách thức lớn đối với việc giải quyết tranh chấp", UNCLOS 1982 cần được tăng cường để bảo đảm luật pháp quốc tế vẫn đóng vai trò nền tảng của trật tự dựa trên luật lệ.[43] Học giả Trung Quốc có nhiều ý kiến phản bác giá trị pháp lý của Phán quyết, cho rằng Phán quyết đã "gây rối tình hình Biển Đông", "phá hoại quan hệ song phương giữa Trung Quốc và các nước liên quan",[44] khẳng định Phán quyết không có tác động gì đến các quyền của Trung Quốc ở Biển Đông, chỉ trích Mỹ và phương Tây có tuyên bố ủng hộ Phán quyết.[45]

- Bình luận về việc Nhật Bản và Phi-líp-pin ký RAA,[46] Jeffrey Hornung, một nhà nghiên cứu chính trị cấp cao tại Tổ chức tư vấn Rand cho rằng các động thái gây hấn của Trung Quốc ở các khu vực tranh chấp, đặc biệt là Bãi Cỏ Mây, là

---

[40] https://baohaiquanvietnam.vn/tin-tuc/hai-quan-viet-nam-hai-quan-philippines-giao-luu-huu-nghi-lan-thu-7
[41] https://baohaiquanvietnam.vn/tin-tuc/tau-buom-286-le-quy-don-ket-thuc-tot-dep-chuyen-tham-va-giao-luu-voi-hai-quan-indonesia
[42] https://tienphong.vn/viet-nam-noi-ve-cuoc-tap-tran-chung-cua-nga-trung-o-bien-dong-post1656135.tpo
[43] https://moderndiplomacy.eu/2024/07/17/international-law-and-the-challenges-in-implementing-unclos-south-china-sea-arbitration/
[44] https://www.globaltimes.cn/page/202407/1315897.shtml
[45] Ding Duo, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu Nam Hải https://www.globaltimes.cn/page/202407/1315929.shtml
[46] https://www.japantimes.co.jp/news/2024/07/08/japan/politics/japan-philippines-raa-two-plus-two/

động lực thúc đẩy hợp tác giữa hai nước. Một số học giả Trung Quốc cho rằng RAA cho phép hai nước tăng tần suất tập trận chung ở Biển Đông cũng như thúc đẩy chia sẻ thông tin,[47] lo ngại Nhật Bản mở rộng ảnh hưởng ở khu vực,[48] hai nước sẽ cùng Mỹ kiềm chế Trung Quốc ở Biển Đông[49]...

- Ngày 05/7, Quỹ Nghiên cứu Quan sát (ORF) đăng bài viết của chuyên gia phân tích nhận định, Bắc Kinh đã sử dụng giới học giả, chuyên gia của nước này nhằm củng cố sự ủng hộ trong nước, gây ảnh hưởng đến dư luận toàn cầu thông qua định hình diễn ngôn học thuật, pháp lý theo hướng có lợi cho Trung Quốc, đồng thời phản bác các quan điểm bất lợi cho nước này.[50]

- Tạp chí Nghiên cứu Á - Âu ngày 09/7 đăng bài viết của Simon Hutagalung, nhà ngoại giao kỳ cựu của In-đô-nê-xi-a phân tích các biện pháp để giải quyết hòa bình tranh chấp ở Biển Đông trên cơ sở luật pháp quốc tế, bao gồm đàm phán hòa bình theo tinh thần UNCLOS 1982, trao đổi và xây dựng lòng tin, đề cao vai trò của hòa giải...[51]

- Ngày 9/7, South China Morning Post trích dẫn bình luận của các chuyên gia phân tích cho rằng Trung Quốc đang lợi dụng các cuộc đàm phán với Phi-líp-pin nhằm "bình thường hóa" việc kiểm soát các khu vực tranh chấp ở Biển Đông. Bình luận được đưa ra sau khi hai nước tiến hành vòng đàm phán mới nhất trong khuôn khổ Cơ chế tham vấn song phương Trung - Phi về Biển Đông ngày 02/7.[52]

- Ngày 11/7, Trung tâm Nghiên cứu chiến lược và quốc tế (CSIS) Mỹ tổ chức hội thảo quốc tế thường niên về Biển Đông lần thứ 14 dưới hình thức trực tiếp và trực tuyến. Các bài trình bày và thảo luận tại Hội thảo cho thấy tình hình Biển Đông ngày càng phức tạp, các nước cần thực hiện kiềm chế, giải quyết tranh chấp bằng biện pháp hòa bình, phù hợp với luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS 1982.[53]

- Ngày 13/7, tạp chí Âu - Á đăng bình luận của Felix Chang, nghiên cứu viên cao cấp Viện Nghiên cứu chính sách đối ngoại, cho rằng In-đô-nê-xi-a đang tăng cường thế trận an ninh ở Biển Đông để ứng phó với các vụ việc Trung Quốc xâm phạm vùng đặc quyền kinh tế của nước này trong tương lai.

---

[47] Ding Duo, Phó Giám đốc Viện Luật và Chính sách biển, Viện Nghiên cứu Nam Hải (Trung Quốc), https://www.globaltimes.cn/page/202407/1315643.shtml

[48] Da Zhigang, Giám đốc Viện Nghiên cứu Đông Bắc Á, Viện Khoa học Xã hội tỉnh Hắc Long Giang https://www.globaltimes.cn/page/202407/1315643.shtml

[49] Zhang Junshe, Học giả quân sự Trung Quốc, https://www.globaltimes.cn/page/202407/1315643.shtml

[50] https://www.orfonline.org/expert-speak/china-uses-academia-to-assert-south-china-sea-claims

[51] https://www.eurasiareview.com/09072024-south-china-sea-rising-tensions-and-the-quest-for-peace-oped/

[52] https://www.scmp.com/week-asia/politics/article/3269649/south-china-sea-beijing-abusing-philippines-talks-mask-its-policy-aggression

[53] Hội thảo gồm các phiên: (i) thực trạng ở Biển Đông, (ii) Các diễn biến pháp lý và quản lý tranh chấp, (iii) các mạng lưới liên minh mới nổi, (iv) vai trò của các chủ thể khác https://www.csis.org/events/fourteenth-annual-south-china-sea-conference

- Ngày 15/7, South China Morning Post trích đăng ý kiến của các chuyên gia nghiên cứu cho rằng Phi-líp-pin có thể đệ đơn kiện Trung Quốc lên Toà trọng tài với lý do ngăn chặn ngư dân đánh bắt cá ở bãi cạn Scarborough và mời Việt Nam tham gia cùng, trong đó Phi-líp-pin cũng sẽ đệ trình Tòa về việc soạn thảo các quy tắc đánh bắt chung cần thiết cho việc đánh bắt bền vững tại khu vực bãi cạn, đồng thời bác bỏ yêu sách "đường 9 đoạn" của Trung Quốc./.[54]

[54] https://www.scmp.com/week-asia/politics/article/3270465/south-china-sea-philippines-vietnam-urged-file-joint-arbitration-fishing-rights

PHỤ LỤC

Vị trí tập trận quân sự của Trung Quốc trên Biển Đông
từ ngày 6 - 12/7/2024

Khu vực Trung Quốc tập trận quân sự từ ngày 8 - 10/7/2024

Khu vực Trung Quốc tập trận quân sự từ ngày 9 - 12/7/2024

Khu vực Trung Quốc tập trận quân sự từ ngày 7 - 10/7/2024

Khu vực Trung Quốc tập trận quân sự từ ngày 6 - 10/7/2024